

Procés de participació ciutadana "Com volem el Collsacabra en el futur?"

Taules temàtiques de treball

Acta de la Taula 2. Territori i Sostenibilitat

Divendres, 29 d'abril de 2022

De 18:30 a 20:30 h

Ajuntament de Tavertet, Tavertet

Objectius de les taules temàtiques de treball

- Posar en contacte persones i agents del territori que comparteixen una mateixa preocupació i interès per alguna de les temàtiques tractades durant el procés.
- Compartir els resultats obtinguts a través del qüestionari en línia, fent especial incís en les qüestions relacionades amb la temàtica de cada taula.
- Consensuar uns objectius compartits per al futur del Collsacabra, per a cada àmbit de treball.
- Posar d'acord diverses persones i agents per a que impulsin una o més accions conjuntes al territori, a curt o mig termini, per tal que es puguin presentar al final del procés participatiu.

Taula	Municipi	Ubicació
Persones i Comunitat	L'Esquirol	Pista de la Cooperativa C. Major, 83, l'Esquirol
Territori i Sostenibilitat	Tavertet	Sala Polivalent de l'Ajuntament C. Jaume Balmes, 1, Tavertet
Economia i Qualitat de Vida	Rupit i Pruit	Espai Joan Font C. Sant Joan de Fàbregues, Rupit i Pruit
Patrimoni i Cultura	Cantonigròs	Esplai de Cantonigròs C. Major, 49, Cantonigròs

Ordre del dia

Hora	Acció
18:30h	Benvinguda, presentacions dels participants i objectius de la sessió
18:40h	Presentació de resultats qüestionari en línia
18:50h	Debat i prioritització d'objectius en plenari
19:15h	Exposició d'un cas inspirador
19:30h	Treball en grups per acordar accions conjuntes
20:15h	Posada en comú i conclusions de la trobada
20:30h	Final de la trobada

L'objectiu de la trobada va ser veure el que es porta fet del procés participatiu i els resultats del qüestionari en línia, que van servir per definir moltes de les temàtiques i objectius de la taula que es va realitzar en aquest municipi. El debat va servir per concretar propostes d'acció i per començar a definir els agents implicats en cada proposta d'acció.

Benvinguda, presentacions dels participants i objectius de la sessió

L'alcalde de Tavertet, Albert Prado, va donar la benvinguda a la sessió i va presentar l'equip de participació i dinamització d'Espai TReS.

Equip del procés participatiu CollsacabraFutur

Nom	Entitat	Població
Albert Prado	Alcalde de Tavertet	Tavertet
Xavier Sabaté	Espai TReS	Barcelona
Laura Ruiz	Espai TReS	Barcelona
Núria Laborda	Espai TReS (en pràctiques)	Barcelona
Miquel Vilella	Tècnic de participació de l'Esquirol	L'Esquirol
Gerard Costa	Impulsor del Projecte Collsacabra Futur	Collsacabra
Àlex Montanyà	Alcalde de l'Esquirol	L'Esquirol
Albert Marcè	Alcalde de Rupit i Pruit	Rupit i Pruit

A més de les entitats nombrades anteriorment, hi van participar 24 habitants dels municipis del Collsacabra. Va haver participació de tots els municipis (l'Esquirol, Tavertet, Rupit i Cantonigròs), inclòs un participant de Manlleu.

Presentació de resultats qüestionari en línia

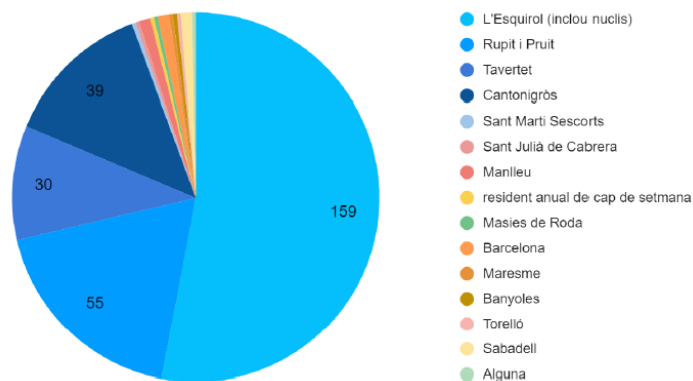
A continuació es van presentar els antecedents del procés del Projecte Collsacabra Futur

- Al 2021 els alcaldes de l'Esquirol, Rupit i Pruit i Taverdet signen una declaració conjunta
- Del 17 de gener al 6 de març de 2022 es va realitzar el qüestionari en línia a la població
- Del 22 d'abril al 13 de maig de 2022 es duran a terme les taules de treball participatives
- Al juny de 2022 es tancarà el procés

Després es van presentar els resultats del qüestionari en línia, fent especial incís en les qüestions relacionades amb la temàtica de cada taula.

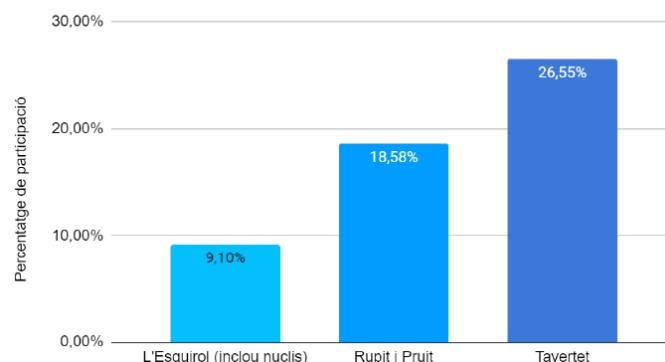
El qüestionari va tenir 300 respostes, l'equivalent a la participació de l'11,5% de la població censada del Collsacabra, i el 95% dels participants tenen residència al Collsacabra.

Participants segons municipi de residència

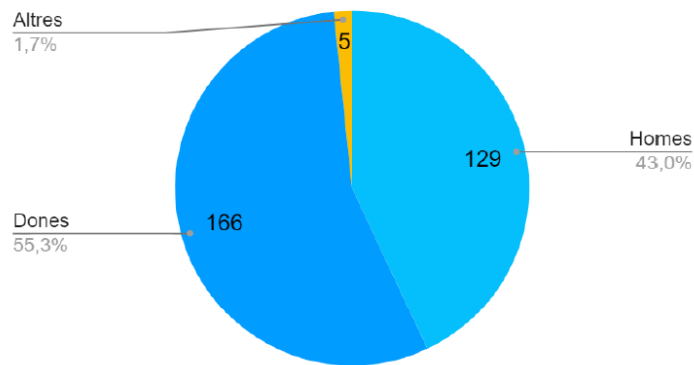
Taverdet va ser el municipi més participatiu, ja que més d'1 de cada 4 residents van contestar l'enquesta.

Participació relativa a la població (cens 2021)

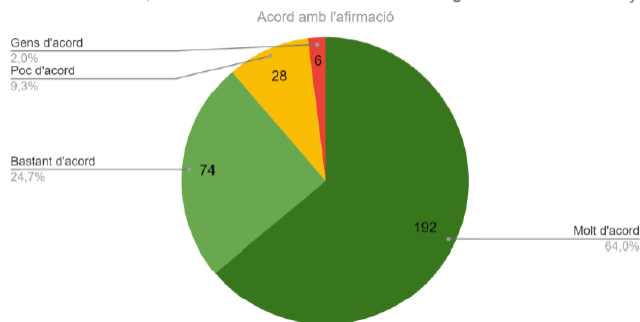
Aproximadament dos terços dels participants (64%) tenien més de 45 anys, i van participar lleugerament més dones (55,3%) que homes (43,0%)

Participació segons gènere

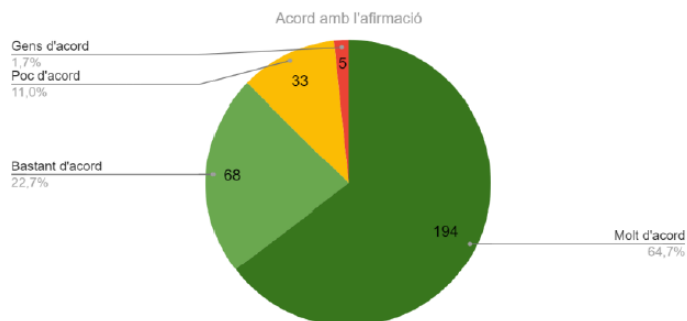
Els tres principis fonamentals del projecte *Collsacabra Futur* van tenir molt bona acollida per part dels participants. El 88,7% dels participants van estar molt o bastant d'acord amb l'afirmació sobre una població saludable i feliç, i va ser la que va tenir més suport (266 persones).

Al Collsacabra, voldríem un territori habitat amb gent saludable i feliç

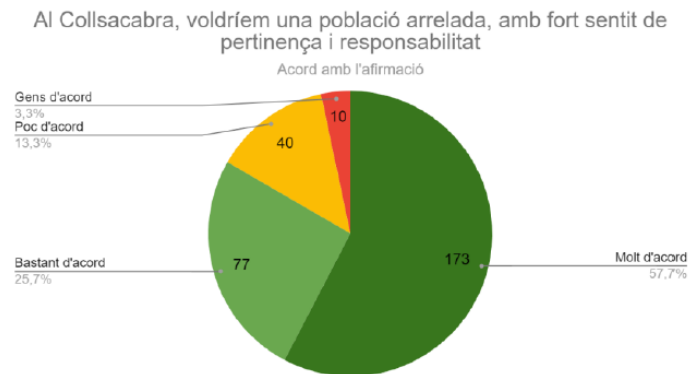

Seguidament, el 87,3% dels participants, 262 persones, es van mostrar molt o bastant d'acord amb l'afirmació sobre un paisatge equilibrat, saludable, resilient, bell i silenciós, i aquesta va rebre un menor grau de desacord que la resta, un 1,7% (5 respostes de gens d'acord).

Al Collsacabra, voldríem un paisatge equilibrat, saludable, resilient, bell i silenciós

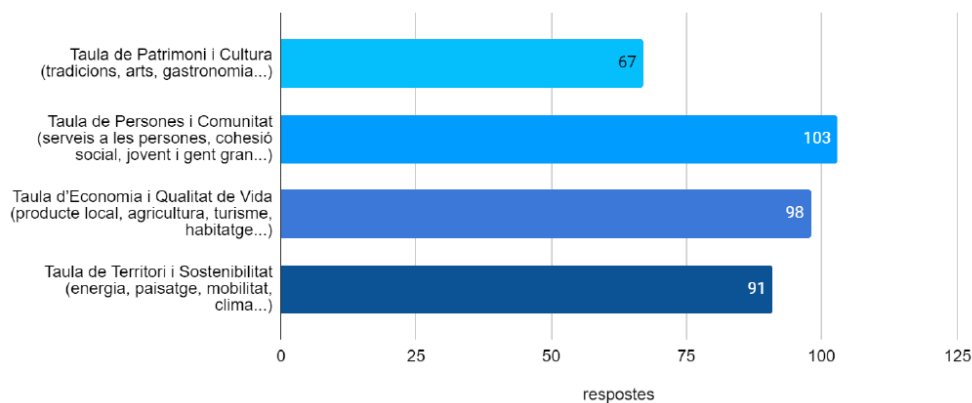
Per últim, el 83,3% de participants (250 persones) es va mostrar molt o bastant d'acord amb l'afirmació sobre una població arrelada, amb fort sentit d'pertinença i responsabilitat, sent, tot i així, la que menys suport va rebre i la que va rebre a més desacord amb un 3,3% dels participants (10 persones que van indicar "gens d'acord" amb l'enunciat").

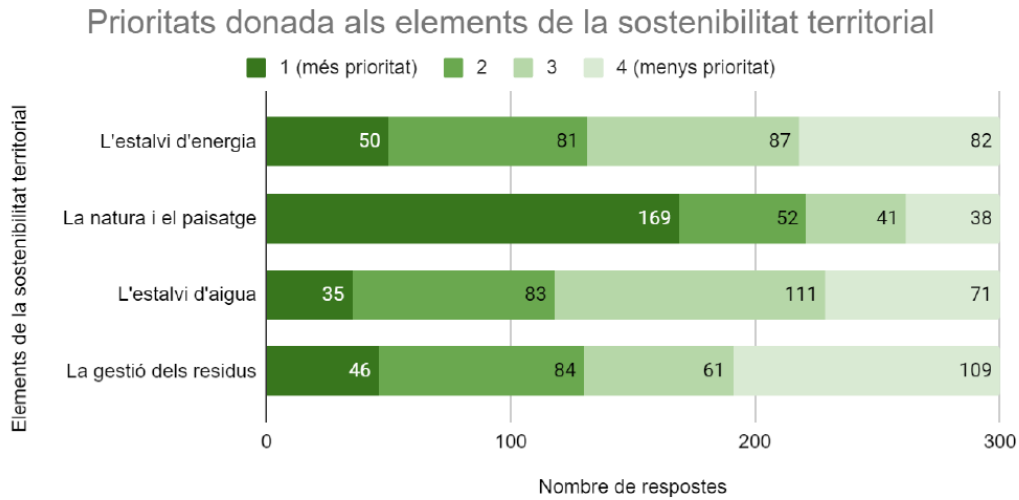
Aquests tres principis van ser també el punt de partida per dur a terme les taules participatives.

Seguidament, al qüestionari es va preguntar sobre l'interès dels habitants en participar a les 4 taules de treball plantejades per tal de debatre i acordar accions a emprendre, i la taula de Territori i Sostenibilitat va ser la tercera que va presentar més interès (91 persones van indicar que hi volien participar), amb poca diferència numèrica amb les dues primeres.

Interès en participar a les taules de treball

Dins la taula de Territori i Sostenibilitat, de totes les temàtiques la natura i el paisatge va estar l'element més prioritzat entre els elements de sostenibilitat territorial.

Debat i prioritització d'objectius en plenari

A partir d'una proposta treballada prèviament per l'equip dinamitzador (vegeu annex per a més detalls), les persones participants van debatre els objectius per al futur del Collsacabra, per a la temàtica de la taula en qüestió.

Taules	Objectius
Estalvi d'energia	Vetllar per pobles autosuficients i eficients proporcionant incentius i elaborant plans estratègics
Estalvi d'aigua	Promoure l'ús eficient i sostenible dels recursos hídrics i limitar la creació de noves piscines privades
Gestió de residus agraris	Controlar els abocaments de residus sòlids i líquids d'origen agrari
Gestió de residus urbans	Gestionar de manera eficient els residus que es produeixen als pobles, i implantar un sistema de recollida porta a porta
Natura i paisatge	Vetllar per la conservació del patrimoni natural i el paisatge, especialment pel que fa a la conservació dels rius i rieres
Paisatge urbà	Potenciar un paisatge urbà de qualitat, equilibrat i coherent amb l'entorn natural
Sensibilització i educació ambiental	Impulsar campanyes i accions d'educació i sensibilització ambiental, tant entre la població escolar com adulta
Explotació forestal, camins i pistes	Millorar l'estat de les pistes forestals i camins, controlar l'explotació forestal i els residus que es generen d'aquesta activitat

Cada participant, amb la utilització de 4 gomets, va haver de triar els 4 objectius que considerava més importants i urgents per buscar accions i mesures. D'aquesta manera, va

sortir com a resultat la següent priorització d'objectius. Els quatre primers van ser els que van servir pel debat posterior:

Objectius	Valoracions
Natura i paisatge	17
Gestió de residus agraris	16
Estalvi d'energia	15
Sensibilització i educació ambiental	13
Explotació forestal, camins i pistes	11
Estalvi d'aigua	10
Gestió de residus urbans	4
Paisatge urbà	2

Priorització d'objectius dels participants

Exposició d'un cas inspirador

Es va presentar un cas pràctic que va servir d'exemple i inspiració per a la proposta d'accions conjuntes. El cas que es va presentar a Tavertet va ser la Zona Lliure de Contaminació Lumínica i Zona d'Espècial Protecció de la Qualitat Acústica del Montsant, amb una exposició a través de l'eina virtual *Zoom* per part de David Iturria, director del Parc Natural de la serra de Montsant.

El Parc Natural del Montsant va ser declarat com a Zona Lliure de Contaminació Lumínica i Zona d'Espècial Protecció de la Qualitat Acústica al 2018 per part de la Generalitat de Catalunya, gràcies a la campanya de promoció que va fer el Parc del seu cel nocturn i la seva tranquil·litat, sent la primera de tot Catalunya amb aquest doble àmbit de protecció.

La campanya de promoció es va dur a terme a partir de material divulgatiu que es va distribuir entre els establiments de restauració dels 12 municipis dins l'àmbit del Parc: la Bisbal de Falset, Cabacés, Cornudella de Montsant, la Figuera, Gratallops, Margalef, la Morera de Montsant, Poboleda, Torroja del Priorat, Ulldemolins, la Vilella Alta i la Vilella Baixa. L'objectiu va ser apropar les persones visitants aquest valor afegit del parc singular i exclusiu, i per moltes persones desconegut. Es va fer amb suports poc convencionals: 10.000 estovalles, 10.000 posa gots i una pantalla enrotllable. També es va donar valor a l'absència de contaminació acústica i al ric patrimoni natural, cultural i espiritual del Parc. La iniciativa va comptar amb el suport de la Direcció General de Qualitat Ambiental del Departament de Territori i Sostenibilitat i de la Diputació de Tarragona, i també dels Consells Comarcals i de

Prades. És, per tant, un projecte amb una component territorial elevada i un exemple de treball amb diferents ens i territoris.

Posteriorment, la consellera d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, va resoldre el 2021 l'ampliació de l'àrea inclosa a petició de 21 pobles més del territori: aquests van ser els municipis de l'Albiol, l'Arbolí, Bellmunt del Priorat, Capafonts, Capçanes, Falset, la Febró, els Guiamets, el Lloar, Marçà, el Masroig, el Molar, Mont-ral, Porrera, Pradell de la Teixeta, Prades, la Torre de Fontaubella, Vallclara, Vilanova de Prades i Vimbodí i Poblet. D'aquesta manera, el Priorat ha estat la primera comarca completa de protecció lumínica del cel nocturn i de protecció de la qualitat acústica.

A més, el Parc Astronòmic de Prades es va posar en contacte amb el Parc Natural del Montsant per dur a terme una destinació turística *Starlight*, un distintiu que està relacionat amb la Carta Europea de Turisme Sostenible del Montsant i que cerca un turisme no massificat, desestacionalitzat en el temps i que afavoreix la diversificació turística al ser l'observació del cel nocturn una activitat alternativa i sostenible pel medi ambient. De fet, amb la participació de diferents territoris amb característiques semblants de cel nocturn com Prades o el Montsec, s'estan fent algunes accions per dur a terme aquesta activitat en el Parc, com per exemple la creació de la Xarxa de Miradors Astronòmics del Parc Natural del Montsant

Aquest va ser el primer Punt de referència declarat amb una important component de protecció d'ecosistema, ja que protegeix una gran àrea geogràfica, per tal de poder conservar, protegir i millorar les seves condicions de foscor natural, amb valors superiors a 21 mag/arcsec² en pràcticament tot el Parc Natural.

La Serra de Montsant té una elevada diversitat biològica i escàs grau d'artificialització, configura un paisatge singular i de gran valor que conté espècies vegetals d'especial interès i esdevé alhora una de les principals reserves de fauna de les serralades litorals mediterrànies. La Serra de Montsant està inclosa al Pla d'Espais d'Interès Natural de la Generalitat de Catalunya, a la xarxa europea Natura 2000 i està declarada Parc Natural. La declaració del Parc respon a l'objectiu de protegir els valors geològics, biològics, paisatgístics i culturals de l'espai tot respectant el desenvolupament sostenible dels seus aprofitaments i amb la voluntat d'impulsar el territori en tots els seus àmbits. En aquest sentit, la conservació de la qualitat del cel nocturn de la zona esdevé un element essencial per evitar possibles pertorbacions de la flora i la fauna, d'entre els quals cal destacar 11 espècies de quiròpters en situació d'amenaça pels quals la preservació de la foscor és essencial.

El Pla específic inclou mesures per a la conservació de les condicions d'aquest espai, i s'ha fet també, tal com s'ha especificat anteriorment, d'acord amb els objectius de la prevenció i millora de la contaminació acústica, doncs, també ha estat declarat com a Zona d'Especial Protecció de la Qualitat Acústica (ZEPQA). Per exemple, els municipis que formen part d'aquest projecte tenen subvencions per fer canvis de llum en els pobles.

Seguidament, van sorgir una sèrie de preguntes per part dels participants sobre com es podria implantar aquesta protecció acústica i de cel nocturn al Collsacabra, un territori que, comparant-lo a nivell estètic, té certa semblança conforme paisatge, pobles i carreteres amb la zona del Montsant, i que podria afavorir la implantació d'aquesta doble protecció al territori. Algunes de les idees i respostes per part d'en David van ser les següents:

- El fet que un territori tingui una protecció acústica i de cel nocturn no vol dir que en aquest no s'hi puguin celebrar festes dels pobles, que no hi hagi camps de fútbol, etc. És una categoria de protecció però que no és restrictiva.
- Qualsevol categoria de protecció que hi hagi en un territori (per exemple el Montsant, Parc Natural) actua com a dinamitzador d'un territori, i aquestes qualitats de cel nocturn i sonores proporcionen tranquil·litat als habitants i és un aspecte positiu pel territori ja que ajuda a preservar-lo.
- Es duen a terme campanyes comunicatives i suports: per exemple suport per fer el canvi de llum als pobles.
- David Iturria va respondre als dubtes dels participants de la sessió sobre com participava la població en aquest procés que es va fer al Montsant, i en David va explicar que els veïns els entenen que formen part dels ajuntaments. També s'han fet campanyes comunicatives i preguntes als habitants per saber si estaven d'acord o no, recollint al·legacions. L'Alcalde de Rupit va respondre dient que ells no volen que en el projecte *Collsacabra Futur* hi estiguin presents els ajuntament, sinó que vol ser un projecte on els habitants siguin els protagonistes. Dit això, en David va recomanar un altre cas inspirador, *Associació Prioritat*, entitat nascuda el 2007 on aglutina el teixit socioeconòmic i cultural del Priorat entorn als valors del paisatge cultural del Priorat, amb l'objectiu de tirar endavant la candidatura a paisatge cultural agrícola de muntanya mediterrània. En aquesta associació s'ha creat tot un teixit d'habitants del territori que estaven disconformes amb accions que es van fer a la zona i que estan treballant per tenir veu i vot en les decisions que es prenen. En la Comissió del paisatge del Priorat també es tenen en compte els veïns, i treballen en qüestions de la Carta de Paisatge del Priorat.

Per a més informació es poden visitar les següents pàgines web:
<https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/385653/parc-natural-montsant-promou-singularitat-del-cel-nocturn> ;
https://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/atmosfera/contaminacio_luminica/espais-de-medi-nocturn-protegit/punt_ref_qualitat_luminica/serra_montsant/ ;
<https://prioritat.org/>

A més d'aquest cas inspirador, en podem trobar d'altres, també molt recomanables, com Projecte Boscos de Muntanya (<https://www.projecteboscos.cat>), jornades energètiques a la Cerdanya (<https://www.cerdanya.cat/>), ADF Osona/Cabrerès (<https://treballs-silvicoles.adfosona.cat/>), Boscos de Pastura (<https://www.llucanes.cat/programa/boscos-pastura/>), Paisatges Vius (<https://paisatgesvius.org>), Xarxa per la Conservació de la Natura

(<https://xcn.cat/es/>), i Pasturabosc. Neteja Sotabosc (<https://www.pasturabosc.cat/>).

Treball en grups per acordar accions conjuntes

Per als objectius esmentats anteriorment que van tenir una valoració més alta, i per tant, els més prioritaris, es va demanar als participants que es distribuïssin en 4 taules (una per cada objectiu) per treballar-los.

Les persones participants van debatre i concretar accions conjuntes a impulsar per assolir els objectius plantejats en la dinàmica anterior. Damunt la taula, els participants van disposar de les propostes recollides a través del qüestionari relacionades amb cada objectiu (vegeu annex), i també casos inspiradors. També es van donar unes pautes (una fitxa de treball) als diversos grups per a que les concretessin al màxim possible, tot acompanyat d' un petit refrigeri amb cava, llonganissa i coca.

CollsacabraFutur: Taules temàtiques de treball

COLLSACABRAFUTUR

Data:

Títol de la proposta		Nom dels participants	
Per què? A quines necessitats respon?	Descripció de la proposta Com ho fem? Pot ser un esquema, un dibuix...	Recursos necessaris Econòmics, humans, materials...	Localització On ho duem a terme?
Agents implicats Amb qui podem comptar (impuls/coHaboració)?		Temporalització Quan ho fem?	
Destinatari Qui rep l'acció?	Punts forts Què en destaquem?		

Ajuntament de
L'Esquirol

Ajuntament de
Rupit i Pruit

Ajuntament de
Tavertet

Amb el
suport de:

Ajuntament de
L'Esquirol

Ajuntament de
Rupit i Pruit

Ajuntament de
Tavertet

Posada en comú i conclusions de la trobada

Cada grup va presentar la seva proposta concretada a la resta de participants. Les propostes recollides a les 4 Taules es presentaran conjuntament en la sessió de retorn del procés, en un ambient festiu com el que es va fer a la sessió inicial del procés participatiu. Aquests van ser els resultats:

1. Natura i paisatge:

Títol de la proposta: Vetllar per la conservació del patrimoni natural i el paisatge

Localització. On ho durem a terme? Collsacabra

Per què? A quines necessitats respon?:

- Pèrdua de valor i biodiversitat
- Recuperar cabals ecològics
- Pressió i massificació turística
- Pel futur del Collsacabra

Descripció de la proposta. Com ho fem?:

- Mantenir els corredors biològics
- Ordenació del territori en base a usos i necessitats
- Foment d'actituds de respecte, compromís i responsabilitat vers el territori
- Dissenyar un model de turisme que respecti la capacitat d'acollida del territori
- Fer menys promoció turística d'ecosistemes fràgils com els gorgs (promoció de "piscines naturals") i dedicar-se més a la conservació d'aquests
- Restauració dels espais degradats: per exemple rieres i lleres
- Recuperar el vincle amb el patrimoni natural, cultura i immaterial
- Mantenir el territori portant a terme una gestió forestal regenerativa per generar fusta i recursos, per mantenir un mosaic paisatgístic i fer més resiliència el paisatge, per exemple, en cas d'incendi
- Projecte ramats de foc com a cas inspirador per mantenir els boscos nets i a la vegada fomentar la ramaderia extensiva i el canvi de model agrari
- Protegir els béns naturals d'interès
- Manteniment dels cabals ecològics

Punts forts: Què en destaquem?:

- Des de baix cap a dalt: que la població sigui la principal protagonista, i que les accions que es vagin a fer per millorar el patrimoni natural i el paisatge generin llocs de treball per la població local i pels joves

- Que preservi el patrimoni per les generacions futures

Agents implicats. Amb qui podem comptar (impuls/ col·laboració)?:

- Taules de territori
- Administracions locals
- Població en general

Recursos necessaris. Econòmics, humans, naturals, etc:

- Finançament per conservar i mantenir el Patrimoni
- Infraestructures i xarxa de camins i senders locals
- Òrgan de gestió cooperatiu local

Destinatari. Qui rep l'acció?

- Residents (60%)
- Visitants (40%)
- Joves i escolars

Temporalització. Quan ho fem? Creuen que ja han començat a fer accions

2. Gestió de residus agraris:

Títol de la proposta: Canvi de model ramader i agrícola – Pla d'acció

Localització. On ho durem a terme? Collsacabra

Per què? A quines necessitats respon?:

- Contaminació del subsòl (aquífers, rius, etc). La població busca un Collsacabra ecològic i sense fonts contaminades
- Reducció gradual del model ramader intensiu
- Reducció / canvi de l'abús de plàstics en el sector ramader

Descripció de la proposta. Com ho fem?:

- Reducció de l'activitat intensiva ramadera
- Pedagogia a nivell d'escoles, pobles i ajuntaments
- Oferir alternatives viables perquè els ajuntaments vegin factible el canvi de model
- Agricultura regenerativa per la conservació biodiversitat
- Probablement es crearan problemes amb les multinacionals (sobretot Tarradellas), però també amb petites empreses familiars que han adquirit el model de ramaderia intensiva
- Impulsar el projecte des del centre (Osona) per tenir més força
- Estudiar la possibilitat de fer una proposta de zona protegida. El Collsacabra es mereix ser protegit o tenir algun tipus de protecció, fins i tot podria ser Parc Natural, ja que d'aquesta manera el canvi de model agrari podria ser més fàcil a nivell de gestió

Punts forts: Què en destaquem?:

- Benefici ambiental, paisatgístic i humà
- Valors del territori

Agents implicats. Amb qui podem comptar (impuls/ col·laboració)?:

- Administració pública, ja que és una proposta contundent
- Empresa privada
- El Grup de Defensa del Ter podria ser un agent important per tenir de suport
- Ciutadans

Recursos necessaris. Econòmics, humans, naturals, etc:

- Especialistes
- Altres models d'èxit exemplars
- Subvencions

Destinataris. Qui rep l'acció?

- Habitants del territori
- Paisatge
- Benestar animal

Temporalització. Quan ho fem?

- Progressiu. Les accions s'han de portar a terme a llarg termini, però posant una data límit (10-15 anys)

3. Estalvi d'energia:

Títol de la proposta: Estalvi d'energia: Vetllar per pobles autosuficients i eficients proporcionant incentius i elaborant plans estratègics

Localització. On ho durem a terme? Collsacabra. A Tavertet les plaques solars es podrien posar en un solar fora del poble o al Pla del Castell, encara que aquest últim s'hauria de mirar perquè pot ser il·legal la seva instal·lació

Per què? A quines necessitats respon?: Vetllar per pobles autosuficients i eficients

Descripció de la proposta. Com ho fem?:

- Plaques solars fotovoltaïques col·lectives fora del poble
- Comunitats energètiques
- Elaborar un pla energètic comunitari del Collsacabra definint accions
- Llums eficients amb sensor. No gastar diners amb llums d'alt consum energètic
- Ser un territori amb pobles sense contaminació lumínica, i que aquests serveixin de model per altres territoris
- El model de gestió hauria de ser una cooperativa

- "Horta solar"

Punts forts: Què en destaquem?:

- Abaratiment dels costos
- Energia neta
- Ser autònoms
- Atraure més gent que vulgui venir a viure al Collsacabra
- Poder de veure les estrelles
- No dependre de Putin, d'Argèlia i de les companyies elèctriques

Agents implicats. Amb qui podem comptar (impuls/ col·laboració)?:

- Veïns
- Ajuntaments
- Ordenances municipals (el possible pel moment, ja que hi ha algunes normatives que frenen el poder instal·lar plaques solars)

Recursos necessaris. Econòmics, humans, naturals, etc: Materials i sobretot econòmics

Destinatariis. Qui rep l'acció? Tots els veïns que ho desitgin

Temporalització. Quan ho fem? Ja

4. Sensibilització i educació ambiental:

Títol de la proposta: Sensibilització i educació ambiental

Localització. On ho durem a terme? Collsacabra

Per què? A quines necessitats respon?: Impulsar projectes d'educació i consciència ambiental davant la falta d'aquests actualment

Descripció de la proposta. Com ho fem?:

- Nens i nenes: fer jornades de sensibilització ambiental a les escoles (per exemple a Rupit ja es fa), i impulsar que aquests projectes segueixin en el temps
- Joves: agents cívics rotatius i posar més papereres en els llocs on es junta el jovent (per exemple a l'Esquirol).
- Turistes: son els que embruten més, i per tant s'haurien de fer més accions pels turistes: facilitar la gestió de residus en llocs crítics, fer cartells de sensibilització (murals, tríptics, etc) en les ubicacions més transitades i que convidin a la reflexió, punts de consciència des de la restauració (estovalles, gots amb missatges, etc), cartells de benvinguda a l'entrada dels pobles i que reflecteixin els valors ambientals del territori, cartells de sensibilització perquè els visitants no llencin mocadors al terra o fer lavabo sec en zones més transitades, adequació dels espais i serveis per autocaravanes i furgonetes (indicar on son els contenidors amb un cartell) i mancomunar agents de civisme rotatius en els llocs més visitats.

- Gent gran: caminades pel territori i formació de reciclatge
- Institucions: demanar subvencions i recolzar iniciatives
- Granges, caçadors, serveis i empreses i cases de colònies: exigir fer una bona classificació de residus, i anar explicitant a negociar accions i millores de residus amb una associació
- Tothom: crear una associació ambiental, campanya "Jo camino, jo recullo": CAP, escoles, espai activa't i centre excursionista, posar més papereres.

Punts forts. Què en destaquem?: les accions especificades es volen fer amb la intenció de fer entendre al públic en general la importància de ser respectuós amb la natura i amb el medi que ens envolta per mantenir-lo per les generacions futures.

Agents implicats. Amb qui podem comptar (impuls/col·laboració)?: Associacions, centres excursionistes, escoles i voluntariat ambiental

Recursos necessaris. Econòmics, humans, naturals, etc: Econòmics i humans

Destinatariis. Qui rep l'acció? Població de totes les edats, empresaris i turistes

Temporalització. Quan ho fem? Ja

Es va poder observar que les taules que es van crear en aquesta sessió de territori i sostenibilitat estaven molt lligades les unes a les altres (per exemple la conservació del paisatge i de la natura amb el canvi de model agrari) i fins i tot amb les taules que es van crear a l'anterior sessió de persones i comunitat (per exemple, el fet de conservar el medi pot crear nous llocs de treball per la població local i pels joves, evitant d'aquesta manera el despoblament del territori).

Final de la trobada

Per concloure la sessió, en Xavier Sabaté va donar les gràcies als participants per assistir a les taules de debat i per l'èxit de participació, i va recordar la pròxima sessió, que serà la taula d'Economia i Qualitat de Vida que es durà a terme el 6 de maig de 2022 a l'espai Joan Font de Rupit.

Annex: Annex: Temes i objectius exposats durant el taller

Tavertet, 29 d'abril de 2022. Temes i objectius a tractar

Temes	Objectius
Estalvi d'energia	Vetllar per pobles autosuficients i eficients proporcionant incentius i elaborant plans estratègics
Estalvi d'aigua	Promoure l'ús eficient i sostenible dels recursos hídrics i limitar la creació de noves piscines privades
Gestió de residus agraris	Controlar els abocaments de residus sòlids i líquids d'origen agrari
Gestió de residus urbans	Gestionar de manera eficient els residus que es produeixen als pobles, i implantar un sistema de recollida porta a porta
Natura i paisatge	Vetllar per la conservació del patrimoni natural i el paisatge, especialment pel que fa a la conservació dels rius i rieres
Paisatge urbà	Potenciar un paisatge urbà de qualitat, equilibrat i coherent amb l'entorn natural
Sensibilització i educació ambiental	Impulsar campanyes i accions d'educació i sensibilització ambiental, tant entre la població escolar com adulta
Explotació forestal, camins i pistes	Millorar l'estat de les pistes forestals i camins, controlar l'explotació forestal i els residus que es generen d'aquesta activitat

Estalvi d'energia: Vetllar per pobles autosuficients i eficients proporcionant incentius i elaborant plans estratègics

- Pobles auto-sostenibles: energia solar a partir de la implantació de plaques solars fotovoltaïques comunals per tenir una energia neta i un abaratiment dels costos de l'energia, com fan a Sant Pere de Torelló per exemple. S'haurien de definir accions i donar incentius per tal que la gent esdecideixi **(8)**
- Instal·lar sistemes de generació d'energia renovable **(4)**
- Establir un projecte innovador i pioner d'autogestió sostenible com a nou model social i econòmic gestionat localment que pugui ser adaptat i implementat a d'altres territoris en un futur **(2)**
- Fer un pla energètic conjunt pel Collsacabra definint accions **(2)**
- Promoure llums eficients. Els camps de futbol fan molta contaminació lumínica i molesten molt

Estalvi d'aigua: Promoure l'ús eficient i sostenible dels recursos hídrics i limitar la creació de noves piscines privades

- Menys piscines privades (menys permisos) i més de municipals, amb això s'estalviarien molts m³ d'aigua **(2)**
- Recuperar l'aigua de les fonts

- Resoldre el problema pel medi ambient i la sostenibilitat que provoca l'excés de consum d'aigua

Gestió de residus agraris: Controlar els abocaments de residus sòlids i líquids d'origen agrari

- Control d'abocament de residus sòlids: dur a terme una bona gestió, fer més inspeccions a les granges de porcs o prohibir l'abocament de purins a tot el Collsacabra per la protecció del territori, ja que el purí provinent de les grans granges de porcs i a vegades també de vaques està enverinant l'aigua (aquífers) i matant les espècies (no hi ha gripaus, granotes ni cargols en algunes zones) i està contribuint al canvi climàtic. Sembla que no ho volem veure (veure pel·lícula *Don't look up* com a metàfora). A més l'olor que desprèn és molesta pels habitants i no paren de pujar i baixar tractors i camions durant tot el dia **(26)**
- Prioritzar la depuradora **(3)**
- Reduir i reciclar correctament els plàstics agrícoles i oferir alternatives als productors en matèria de tècniques, materials, etc.
- Control d'abocament de residus líquids
- Control dels residus de les masies com plàstics de les bales o restes d'uralites tirades i enterrades per tot el sòl prop de les cases

Gestió de residus urbans: Gestionar de manera eficient els residus que es produeixen als pobles, i implantar un sistema de recollida porta a porta

- Més sostenibilitat (la recollida selectiva no funciona adequadament) **(4)**
- Generar compost local de la fracció orgànica per produir fertilitzants naturals pel sector primari

Natura i paisatge: Vetllar per la conservació del patrimoni natural i el paisatge, especialment pel que fa a la conservació dels rius i rieres

- Protecció dels rius i rieres: actualment hi ha una sobreexplotació d'aigua de forma directa o via pous que fa que els cursos fluvials estiguin en perill **(3)**
- Evitar la degradació del paisatge amb infraestructures desproporcionades **(2)**
- Protecció i millora de la natura i paisatge (és necessari per sí mateix i acaba retornant en forma d'activitat econòmica vinculada al turisme de qualitat) **(2)**
- Més arbres i més manteniment d'aquests **(2)**
- Controlar la plaga de talps. Manquen òlibes i mussols per tal de pal·liar la descomunal multiplicació d'aquests animals sobretot al paisatge agrari
- Cuidar el territori no vol dir vendre'l. La natura és important però no s'ha de cuidar pel turisme

- Recuperar la bellesa del Salt del Cabrit
- Recuperar la bellesa de la riera de Sant Martí
- Potenciar el poder de la natura del Collsacabra, sobretot les seves fagedes
- Protecció de la flora i fauna autòctones
- Fer del Collsacabra un espai de Patrimoni Natural Protegit, on la naturalesa, l'agricultura, ramaderia i activitats relacionades amb la natura es potenciessin més. Un Collsacabra verd i amable amb les persones que l'habiten, hi treballen i tenen segona residència.

Paisatge urbà: potenciar un paisatge urbà de qualitat, equilibrat i coherent amb l'entorn natural

- Millorar el paisatge amb normes urbanístiques restrictives en construcció heterogènia, i protegir l'entorn natural **(2)**
- Evitar construccions amb aspectes aliens a la pròpia de l'entorn. Tavertet i Rupit en són bons exemples i l'Esquirol i Cantonigròs un mal exemple de nuclis urbans i cases de tipologia molt diverses.

Sensibilització i educació ambiental: Impulsar campanyes i accions d'educació i sensibilització ambiental, tant entre la població escolar com adulta

- Donar molta rellevància i valor a la natura, no com a bé de consum, sinó com a bé en risc de pèrdua. A les escoles, al nou institut i a les entrades del Collsacabra, no tant amb plafons sinó amb guiatge i estudis seriosos
- Potenciar, donar valor i sentit a la nostra essència rural alhora que es manté el territori
- Conscienciar, sobretot als qui manen, que sense l'equilibri de la natura no hi haurà futur al territori
- Impulsa el voluntariat ambiental
- Restringir més la caça sobretot els caps de setmana ja que és perillós pels habitants, gossos i excursionistes

Explotació forestal, camins i pistes: Millorar l'estat de les pistes forestals i camins, controlar l'explotació forestal i els residus que es generen d'aquesta activitat

- Controlar l'explotació forestal (molta tala d'arbres i branques que després no es recullen, deixantbruts els camins i provocant alt risc d'incendi (gestió dels boscos) **(3)**
- Vetllar per la bona conservació de pistes forestals i camins, últimament hi passen

moltes motos iquads a gran velocitat i s'erosiona el sòl. Si fos possible, prohibir el pas d'aquests vehicles

- Que els ajuntaments ajudin a mantenir els camins que van a finques particulars on viuen els llogaters tot l'any
- Crear una entitat que gestioni la neteja de camins, rieres, zones boscoses, ja siguin públics i/o privats a través de batudes voluntàries o crear una brigada municipal o similar (opció ramat públic) i promoure la sensibilitat i la importància de mantenir el sotabosc net, finques, etc.